

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સિવિલ એપ્લિકેશન (વિલંબ માફ કરવા માટે) નં. ૩૫૫૮/૨૦૨૬
ઈન એફ/સેકન્ડ અપીલ/૧૨૮૫૭/૨૦૨૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

લાખુભાઈ પંજાભાઈ મેણાત (મૃત્યુ પામનાર) અને અન્ય
વિરુદ્ધ

મુળાભાઈ ખુશાલભાઈ લુટીયા

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧, ૧.૧, ૧.૨, ૧.૩, ૧.૪, ૧.૫, ૨, ૩, ૩.૧, ૩.૨,
૩.૩, ૩.૪, ૩.૫, ૩.૬, ૩.૭, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ તરફે શ્રી ધવલ એમ. બારોટ
(૨૭૨૩)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત

તારીખ: ૨૧/૦૮/૨૦૨૬
મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી ડી. એમ. બારોટ માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી હરિ બ્રહ્મભટ્ટને સાંભળવામાં આવ્યા.

૨. સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલા ૩૧૯૯ દિવસના વિલંબને માફ કરવા માટે લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ હેઠળ હાલની અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ એવી રજૂઆત કરશે કે અરજદારો અભણ અને ગામઠી ગ્રામવાસીઓ છે જેઓ સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવાના તેમના અધિકાર વિશે વાકેફ ન હતા. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ સેકન્ડ અપીલમાં જે વાદગ્રસ્ત છે તે એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા ચુકાદો અને હુકમનામું પસાર કર્યા પછી સંબંધિત સમયે, ખોટી માન્યતા હેઠળ, તેઓએ તેમના નામો દાખલ કરવા માટે મહેસૂલી સત્તામંડળનો સંપર્ક કર્યો હતો. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં આટલા લાંબા વિલંબનું મુખ્ય કારણ અરજદારો દ્વારા શરૂ કરાયેલી આવી મહેસૂલી કાર્યવાહીને લીધે છે જે આખરે તારીખ ૦૩.૦૩.૨૦૨૨ ના રોજ સમાપ્ત થઈ હતી, જેના દ્વારા રાજ્યના મહેસૂલ વિભાગના સર્વોચ્ચ અધિકારીએ અરજદારોની અરજી નામંજૂર કરી છે.

૪. વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૨૩.૦૩.૨૦૧૭ ના રોજ વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમનામું પસાર કરવામાં આવ્યું હતું, જેના દ્વારા અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને અરજદારો એવી શુદ્ધ માન્યતા હેઠળ હતા કે

ઉપરોક્ત ચુકાદો અને હુકમનામું પસાર કર્યા પછી, તેમના નામ મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવશે, પરંતુ કમનસીબે, તેમના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો છતાં અરજદારો મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષ સફળ થયા ન હતા. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારોએ એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટ સમક્ષ એકિઝક્યુશન પિટિશન નં. ૧૮/૨૦૨૨ પણ દાખલ કરી હતી. એકિઝક્યુટિંગ કોર્ટે તેના તારીખ ૦૮.૦૪.૨૦૨૫ ના હુકમ દ્વારા એકિઝક્યુશન પિટિશન નામંજૂર કરી હતી, જેની સામે તેઓએ સિવિલ રિવિઝન એપિલિકેશન દાખલ કરી છે અને સિવિલ રિવિઝન એપિલિકેશન દાખલ કરવામાં વિલંબ હોવાથી તે આ કોર્ટ સમક્ષ પેન્ડિંગ છે.

૫. વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ સ્પષ્ટપણે રજૂઆત કરશે અને આ વિલંબ અરજીમાં પણ એવો ઉદ્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કે અહીંના સામાવાળાએ એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમનામા સામે આ નામદાર કોર્ટ સમક્ષ સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરી છે અને તે પણ સેકન્ડ અપીલ નં. ૨૦૦/૨૦૧૭ તરીકે એડમિશનના તબક્કે પેન્ડિંગ છે, જેમાં નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી અને અરજદારો તેમના વકીલ મારફતે હાજર થયા છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલો વિલંબ ઈરાદાપૂર્વકનો ન હતો, પરંતુ પ્રથમ મહેસૂલી સત્તામંડળનો સંપર્ક કરવા માટે અરજદારોને મળેલી ખોટી સલાહને કારણે અને ત્યારબાદ, એકિઝક્યુશન કાર્યવાહીમાં વપરાયેલા સમયને કારણે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં વિલંબ થયો હતો.

૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે કાયદાની સુસ્થાપિત સ્થિતિ મુજબ, પક્ષકારોને નોંધપાત્ર ન્યાય આપવા માટે કોર્ટ દ્વારા પર્યાપ્ત કારણનું ઉદારતાપૂર્વક અર્થઘટન કરવું જરૂરી છે અને આ કોર્ટ સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરીને અરજદારોની તરફેણમાં પોતાની મુનસફીનો ઉપયોગ કરી શકે છે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારો વાજબી ખર્ચ ચૂકવવા માટે તૈયાર છે જે સામાવાળાને ચૂકવી શકાય છે અને જો આ કોર્ટ દ્વારા સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલો વિલંબ માફ કરવામાં આવે તો સામાવાળાને કોઈ પૂર્વગ્રહ થશે નહીં.

૭. છેલ્લે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ રજૂઆત કરશે કે લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ (જે હવે પછી ‘સદર અધિનિયમ, ૧૯૬૩’ તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૧૪ મુજબ મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષ અને/અથવા એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહીમાં વપરાયેલા સમયને સેટ ઓફ આપવાની જરૂર પડી શકે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કાયદાની સુસ્થાપિત સ્થિતિ મુજબ, જો અરજદારો ખોટા ફોરમનો આશરો લેતા જણાય, તો ખોટા ફોરમ સમક્ષ તેઓ દ્વારા વિતાવેલા સમયને મર્યાદાના સમયગાળામાંથી બાકાત રાખવો જરૂરી છે. તેમની દલીલોના સમર્થનમાં, તેમણે એ.આઈ.આર. ૨૦૨૪ સુપ્રીમ કોર્ટ સપ્લીમેન્ટ્રી ૧૯૩૩ : ૨૦૨૪ (૪) સ્કેલ ૫૨૬ માં અહેવાલ થયેલ પૂર્ણિ દેવી વિ. બાબુ રામ ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૮. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટ આ કોર્ટને સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરવા વિનંતી કરશે.

૯. અન્ય કોઈ વિશેષ રજૂઆતો કરવામાં આવી નથી.

૧૦. અરજદારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટને સાંભળ્યા પછી, એવું જણાય છે કે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં ૩૧૯૯ દિવસનો વિલંબ થયો છે જે રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૪૧/૨૦૦૭ માં ૭મા એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ, બનાસકાંઠા મુકામે પાલનપુર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૩.૦૩.૨૦૧૭ ના ચુકાદા અને હુકમનામા સામે તારીખ ૨૦.૦૪.૨૦૨૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હોવાનું જણાય છે. તેથી, સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં ૮ વર્ષથી વધુનો વિલંબ થયો છે. ઉપરોક્ત રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી જે એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવી હતી. કોઈ પણ કારણસર, અરજદારોએ એપેલેટ કોર્ટના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમનામાને પડકારવાનું પસંદ કર્યું ન હતું, જ્યારે સામાવાળાએ, એપેલેટ કોર્ટના વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમનામાથી વ્યથિત થઈને, આ કોર્ટ સમક્ષ સેકન્ડ અપીલ નં. ૨૦૦/૨૦૧૭ દાખલ કરી છે જે પેન્ડિંગ છે અને વાસ્તવમાં, અરજદારો માત્ર સેકન્ડ અપીલ પેન્ડિંગ હોવા વિશે વાકેફ હતા એટલું જ નહીં, પરંતુ તેઓએ વર્ષ ૨૦૧૭ માં જ તેમના વકીલ મારફતે હાજરી નોંધાવી હતી.

૧૧. પ્રથમ દ્રષ્ટિએ, જ્યારે અરજદારો ઉપરોક્ત રેગ્યુલર સિવિલ અપીલના અપીલકર્તા હોવા છતાં, જે આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવી હતી, અને જો તેઓ ખરેખર એપેલેટ કોર્ટના નિર્ણયથી વ્યથિત હતા, તો ઓછામાં ઓછું ઉપરોક્ત સેકન્ડ અપીલમાં આ કોર્ટની નોટિસ મળ્યા પછી અને હાઈકોર્ટમાં વિદ્વાન વકીલ દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ કરવામાં આવ્યું હોવા છતાં, તેઓ તે સમયે ચોક્કસપણે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરી શક્યા હોત. આ વિલંબ અરજીમાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ નથી કે અરજદારોએ આવો આશરો કેમ પસંદ કર્યો નથી.

૧૨. ભલે ગમે તે હોય, સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં અરજદારો તરફથી નિર્વિવાદપણે અતિશય અને ઘોર વિલંબ થયો છે. આ કોર્ટ એ હકીકતની અવગણના કરી શકતી નથી કે એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમનામું પસાર કરવાની હકીકત વર્ષ ૨૦૧૭ માં જ અરજદારોની જાણમાં હતી અને સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરાયેલ સેકન્ડ અપીલની કાર્યવાહીમાં આ કોર્ટની નોટિસ મળ્યા પછી વર્ષ ૨૦૧૭ માં કોસ-સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવાની પ્રથમ તક તેમને ઉપલબ્ધ હતી. અરજદારોએ મહેસૂલ કાયદા હેઠળ તેમને ઉપલબ્ધ અન્ય ઉપાયનો ઉપયોગ કર્યો હોવાનું જણાય છે, જેના દ્વારા તેઓ એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત ચુકાદા અને હુકમનામાના આધારે મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં તેમના નામ દાખલ કરાવવા માટે મહેસૂલી સત્તામંડળનો સંપર્ક કર્યો હતો. આવી મહેસૂલી કાર્યવાહીના અંતે જે તારીખ ૦૩.૦૩.૨૦૨૨ ના રોજ મહેસૂલ સચિવ દ્વારા હુકમ પસાર કરવામાં પરિણમી હતી, જેના દ્વારા સંબંધિત

મહેસૂલી સત્તામંડળે અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી નામંજૂર કરી હતી. મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા કોઈ રાહત આપવામાં આવી ન હોવાનું સમજાયા પછી, અરજદારોએ વર્ષ ૨૦૨૨ માં જ એક્ઝિક્યુશન કાર્યવાહી દાખલ કરી હોવાનું જણાય છે, જે એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટે તેના તારીખ ૦૪.૦૮.૨૦૨૫ ના હુકમ દ્વારા નામંજૂર પણ કરી હતી, અને એક્ઝિક્યુટિંગ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ સદર હુકમ એફ/સિવિલ રિવિઝન એપિલેશન નં. ૨૬૦૩૩/૨૦૨૫ વાળી સિવિલ રિવિઝન એપિલેશનનો વિષય છે કારણ કે રિવિઝન એપિલેશન દાખલ કરવામાં પણ વિલંબ થયો છે જે આ કોર્ટ દ્વારા હજુ માફ કરવાનો બાકી છે. મારા મત મુજબ, અરજદારોએ વર્ષ ૨૦૧૭ માં સંબંધિત સમયે સેકન્ડ અપીલ દાખલ ન કરવાનું સભાનપણે પસંદ કર્યું હતું, પરંતુ મહેસૂલી કાર્યવાહી પસંદ કરી હતી, જેને ખોટા ફોરમ સમક્ષ શુદ્ધ માન્યતાથી ચલાવવામાં આવેલી કાર્યવાહી તરીકે ગણી શકાય નહીં.

૧૩. અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી બ્રહ્મભટ્ટે સદર અધિનિયમ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૧૪ પર ભાર મૂક્યો હોવાથી અને આ કોર્ટને એવી વિનંતી કરશે કે કાયદા હેઠળ શુદ્ધ માન્યતાથી અનુસરવામાં આવેલા ખોટા ઉપાય તરીકે મહેસૂલી કાર્યવાહીને ગણીને અરજદારોને કલમ ૧૪ નો લાભ આપવામાં આવે. મેં કલમ ૧૪ ના પ્રકાશમાં તે દલીલની ચકાસણી કરી છે પરંતુ આવી દલીલ નીચેના કારણોસર માત્ર ભ્રામક જ નહીં પરંતુ કાયદામાં અસમર્થનીય છે.

૧૩.૧ સૌ પ્રથમ, હું સદર અધિનિયમ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૧૪ નો ઉલ્લેખ કરવા

માંગુ છું, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૧૪. અધિકારક્ષેત્ર વિનાની અદાલતમાં શુદ્ધ માન્યતાથી કાર્યવાહીમાં વિતાવેલા સમયની બાદબાકી.— (૧) કોઈ પણ દાવો માટે મર્યાદાના સમયગાળાની ગણતરી કરતી વખતે, જે સમય દરમિયાન વાદી પ્રતિવાદી સામે યોગ્ય ખંત સાથે અન્ય કોઈ દીવાની કાર્યવાહી ચલાવતો હોય, પછી તે પ્રથમ પક્ષની અદાલતમાં હોય કે અપીલ અથવા રિવિઝનમાં હોય, તે બાદ કરવામાં આવશે, જ્યાં કાર્યવાહી એ જ બાબત સાથે સંબંધિત હોય અને એવી અદાલતમાં શુદ્ધ માન્યતાથી ચલાવવામાં આવી હોય જે અધિકારક્ષેત્રની ખામી અથવા સમાન પ્રકારના અન્ય કારણોસર તેને ગ્રાહ્ય રાખવા અસમર્થ હોય.

(૨) કોઈ પણ અરજી માટે મર્યાદાના સમયગાળાની ગણતરી કરતી વખતે, જે સમય દરમિયાન અરજદાર એ જ પક્ષકાર સામે એ જ રાહત માટે યોગ્ય ખંત સાથે અન્ય કોઈ દીવાની કાર્યવાહી ચલાવતો હોય, પછી તે પ્રથમ પક્ષની અદાલતમાં હોય કે અપીલ અથવા રિવિઝનમાં હોય, તે બાદ કરવામાં આવશે, જ્યાં આવી કાર્યવાહી એવી અદાલતમાં શુદ્ધ માન્યતાથી ચલાવવામાં આવી હોય જે અધિકારક્ષેત્રની ખામી અથવા સમાન પ્રકારના અન્ય કારણોસર તેને ગ્રાહ્ય રાખવા અસમર્થ હોય.

(૩) કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ (૧૯૦૮ નો ૫) ના ઓર્ડર ૨૩ ના નિયમ ૨ માં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, તે ઓર્ડરના નિયમ ૧ હેઠળ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલી પરવાનગી પર શરૂ કરાયેલા નવા દાવોના સંબંધમાં પેટા-કલમ (૧) ની જોગવાઈઓ લાગુ પડશે, જ્યાં આવી પરવાનગી એવા આધારે આપવામાં આવી હોય કે અદાલતના અધિકારક્ષેત્રમાં ખામી અથવા સમાન પ્રકારના અન્ય કારણોસર પ્રથમ દાવો નિષ્ફળ જવો જોઈએ.

સ્પષ્ટીકરણ.— આ કલમના હેતુઓ માટે,—

(એ) અગાઉની દીવાની કાર્યવાહી પેન્ડિંગ હતી તે સમયને બાદ કરતી વખતે, જે દિવસે તે કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી અને જે દિવસે તે સમાપ્ત થઈ હતી તે બંને દિવસો ગણવામાં આવશે;

(બી) અપીલનો વિરોધ કરનાર વાદી અથવા અરજદાર કાર્યવાહી ચલાવતો હોવાનું માનવામાં આવશે;

(સી) પક્ષકારો અથવા દાવોના કારણોનું ખોટું જોડાણ અધિકારક્ષેત્રની ખામી સાથે સમાન પ્રકારનું કારણ માનવામાં આવશે.”

૧૩.૨ કલમ ૧૪ નું સાદું વાંચન સૂચવે છે કે આપેલા કિસ્સામાં જો વાદી/અરજદાર પ્રતિવાદી/સામાવાળા સામે યોગ્ય ખંત સાથે અન્ય દીવાની કાર્યવાહી ચલાવતો હોય, પછી તે પ્રથમ પક્ષની અદાલતમાં હોય કે અપીલમાં, વગેરે, અને અધિકારક્ષેત્રની ખામી અથવા સમાન પ્રકારના અન્ય કારણોસર તે ગ્રાહ્ય રાખવામાં આવી ન હતી, અને અરજદારે અન્ય અદાલત સમક્ષ સમાન કાર્યવાહી પસંદ કરી હતી, તો અગાઉની કાર્યવાહીમાં વિતાવેલો સમય બાદ કરવામાં આવશે. સદર અધિનિયમ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૧૪ લાગુ કરવા માટેની પૂર્વશરત એ હશે કે અરજદારે અદાલત સમક્ષ શુદ્ધ માન્યતાથી અન્ય દીવાની કાર્યવાહી ચલાવી હોવી જોઈએ જેની પાસે કાં તો અધિકારક્ષેત્ર નથી અથવા સમાન પ્રકારનું અન્ય કારણ છે અને ત્યારપછીની કાર્યવાહી અગાઉની કાર્યવાહી જેવી જ છે. જ્યારે, અરજદારોએ મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષ જે કાર્યવાહી દાખલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું તેને કોર્ટ સમક્ષની દીવાની કાર્યવાહી સાથે સરખાવી શકાય નહીં અને સમાન પણ નથી, કારણ કે મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષ એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમનામું પસાર કર્યા પછી મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા એન્ટ્રીની નોંધણી અંગે અરજદારોની ફરિયાદ હતી, જ્યારે સેકન્ડ અપીલમાં, એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ સદર ચુકાદો અને હુકમનામું પડકાર

હેઠળ છે. મારા સુવિચારિત અભિપ્રાય મુજબ, મહેસૂલ રેકૉર્ડમાં તેમના નામ દાખલ કરાવવા માટે અરજદારો દ્વારા મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષ વિતાવેલા સમયને ખોટી કોર્ટ સમક્ષ શુદ્ધ માન્યતાથી ઉપાયનું અનુસરણ કહી શકાય નહીં. વિલંબ અરજીમાં અરજદારોનો એવો કેસ પણ દૂર-દૂર સુધી નથી કે તેમની અરજી મહેસૂલી સત્તામંડળ દ્વારા એવા આધારે નામંજૂર કરવામાં આવી હતી કે તે પોષણક્ષમ નથી. તેના બદલે, વિલંબ અરજીમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતો અને તેની સાથે જોડાયેલા મહેસૂલી સત્તામંડળો દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમો પ્રથમ દ્રષ્ટિએ દર્શાવે છે કે અરજદારોના દાવા/વાંધા ગુણદોષ પર નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા. આમ, એવું કહી શકાય નહીં કે અરજદારોએ અધિકારક્ષેત્ર ન ધરાવતી કોર્ટ સમક્ષ અન્ય દીવાની કાર્યવાહી પસંદ કરી નથી અને મહેસૂલી સત્તામંડળ સમક્ષની કાર્યવાહી હાલની કાર્યવાહી, એટલે કે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવા સમાન છે.

૧૩.૩ જ્યાં સુધી **પૂર્ણિ દેવી** (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો સંબંધ છે, પેરા ૩ થી ૫ માં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા જે હકીકતો અવલોકન/નોંધવામાં આવી છે તે પોતે દર્શાવે છે કે હુકમનામાની અંતિમતા પછી, હુકમનામા ધારક દ્વારા ખોટા ફોરમ સમક્ષ એકિઝક્યુશન કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી અને વાસ્તવિક સંજોગોના આવા જૂથમાં, નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે હુકમનામા ધારકને કલમ ૧૪ નો લાભ આપ્યો છે, જે કેસ અહીં નથી.

૧૩.૪ આ તબક્કે, હું સેકન્ડ અપીલ નં. ૨૩૬/૨૦૧૮ માં બાબુભાઈ ઉસ્માનભાઈ માંડલી વિ. મહેબૂબભાઈ રસુલભાઈ માંડલી ના કેસમાં આ કોર્ટની કો-ઓર્ડિનેટ બેંચ (કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે.બી. પારડીવાલા, તે સમયે તેઓ નામદાર ન્યાયમૂર્તિ હતા) ના તારીખ ૧૯-૦૯-૨૦૧૮ ના નિર્ણયનો સંદર્ભ લેવા માંગુ છું, જેમાં કાયદાનો સંબંધિત પ્રશ્ન ઘડ્યા પછી, નીચે મુજબ અવલોકન અને ઠરાવવામાં આવ્યું હતું:

“૧૨. નીચે મુજબના કાયદાકીય મહત્વના પ્રશ્નો પર ૨૯મી ઓગસ્ટ ૨૦૧૮ ના રોજ પક્ષકારોની સુનાવણી માટે અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે:

“૨. શું મહેસૂલી સત્તામંડળો સમક્ષની મહેસૂલી કાર્યવાહીને લિમિટેશન એક્ટની કલમ-૧૪ ના હેતુ માટે દીવાની કાર્યવાહી કહી શકાય.”

૧૩.શ્રી કાપડિયાએ આગળ રજૂઆત કરી કે વાદી મહેસૂલી સત્તામંડળો સમક્ષ તેનો ઉપાય ચલાવી રહ્યો હતો. શ્રી કાપડિયા રજૂઆત કરે છે કે જોકે પ્રશ્નવાળું વસિયતનામું ૨૪મી જુલાઈ ૧૯૬૮ નું છે અને રજિસ્ટર્ડ ગિફ્ટ ડીડ ૧૨મી ઓગસ્ટ ૧૯૬૦ નું છે, તેમ છતાં વાદીને માત્ર વર્ષ ૧૯૯૭ માં જ તે અંગે જાણ થઈ હતી અને તેથી, વર્ષ ૧૯૯૮ માં દાખલ કરાયેલ દાવો મર્યાદાના સમયગાળામાં કહી શકાય. શ્રી કાપડિયાના જણાવ્યા અનુસાર, ગિફ્ટ ડીડ અને વસિયતનામાના આધારે હકોના રેકૉર્ડમાં પ્રતિવાદીઓના નામો દાખલ કરવા સંદર્ભે વાદી મહેસૂલી સત્તામંડળો સમક્ષ ઉપાય શોધી રહ્યો હોવાથી, આવી કાર્યવાહીમાં વપરાયેલો સમય ટ્રાયલ કોર્ટ તેમજ નીચલી એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૧૪ અનુસાર ધ્યાનમાં લેવો જોઈતો હતો.

૪૯. આમ, હાથ પરના કેસમાં પણ, એવું કહી શકાય નહીં કે વાદી મહેસૂલી સત્તામંડળો સમક્ષની કાર્યવાહીમાં એવા આધારે નિષ્ફળ ગયો કે સત્તામંડળો પાસે વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી અથવા અપીલ અથવા રિવિઝન ગ્રાહ્ય રાખવાનું કોઈ

અધિકારક્ષેત્ર ન હતું કે સમાન પ્રકારની કોઈ અન્ય ખામી હતી. વાસ્તવમાં, મારા દ્વારા અગાઉ નોંધ્યા મુજબ મહેસૂલી સત્તામંડળો સમક્ષની કાર્યવાહી હકોના રેકૉર્ડમાં એન્ટ્રીઓની નોંધણી સંદર્ભે હતી. અન્યથા પણ, કાયદો સુસ્થાપિત છે કે મહેસૂલી સત્તામંડળો ટાઈટલના મુદ્દા પર અથવા ગિફ્ટ-ડીડ અથવા વેચાણ-દસ્તાવેજ અથવા વસિયતનામા જેવા કોઈ સાધનની કાયદેસરતા અથવા માન્યતામાં જઈ શકતા નથી. તેથી, મારા મતે, લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૧૪ સંદર્ભે શ્રી કાપડિયાની દલીલ પરિસ્થિતિને બચાવી શકશે નહીં.”

(ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૧૩.૫ આમ, ઉપરોક્ત હકીકતો અને કાયદાની સ્થિતિને ધ્યાને રાખીને, અરજદારોને સદર અધિનિયમ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૧૪ નો લાભ આપવા અંગેની દલીલ આથી ફગાવી દેવામાં આવે છે.

૧૪. આ તબક્કે, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ભૂતકાળના નિર્ણયોનો સંદર્ભ લેવો પણ યોગ્ય રહેશે જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ઘોર અને અતિશય વિલંબના કિસ્સામાં, કોઈ પર્યાપ્ત કારણ દર્શાવવામાં ન આવ્યું હોય ત્યારે, અદાલતોએ કોઈ પણ શરત લાદીને આવા વિલંબને માફ કરવો જોઈએ નહીં.

૧૪.૧. ભારતના નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે કે.બી. લાલ (ફૃષ્ટ બહાદુર લાલ) વિ. જ્ઞાનેન્દ્ર પ્રતાપ અને અન્ય, - ૨૦૨૪ (૪) સ્કેલ ૭૫૮ ના કેસમાં, વિલંબ માફ કરવાના પાસા પરના કાયદાની પુનઃ સમીક્ષા કર્યા પછી, નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“૧૦. એ હકીકત નિર્વિવાદ છે કે વિલંબ માફ કરવાની અદાલતની વિવેકાધીન સત્તાનો ઉપયોગ ન્યાયિક રીતે થવો જોઈએ અને જે કિસ્સાઓમાં પક્ષકાર તરફથી ઘોર બેદરકારી અને/અથવા યોગ્ય ખંતનો અભાવ હોય તેવા કિસ્સાઓમાં તેનો ઉપયોગ કરવાનો નથી (જુઓ મજ્જી સન્નમ્મા ઉર્ફે સન્યાસીરાવ વિ. રેડ્ડી શ્રીદેવી અને અન્ય (૨૦૨૧) ૧૮ એસ.સી.સી. ૩૮૪). વિલંબ માટે કોઈ વાજબી, સંતોષકારક અથવા યોગ્ય ખુલાસાના અભાવમાં પણ વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવાનો હોતો નથી (જુઓ પી.કે. રામચંદ્રન વિ. સ્ટેટ ઓફ કેરળ અને અન્ય, (૧૯૯૭) ૭ એસ.સી.સી. ૫૫૬). આમ, તે સ્પષ્ટ છે કે લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૫ માં ‘પર્યાપ્ત કારણ’ શબ્દોને માત્ર ત્યારે જ ઉદાર અર્થઘટન આપી શકાય છે જ્યારે પક્ષકાર પર કોઈ બેદરકારી, નિષ્ક્રિયતા કે શુદ્ધ માન્યતાનો અભાવ આરોપિત ન હોય (જુઓ બસવરાજ અને અન્ય વિ. સ્પેશિયલ લેન્ડ એક્ટિવેશન ઓફિસર, (૨૦૧૩) ૧૪ એસ.સી.સી. ૮૧). વિલંબ માફ કરવા માટે જે સિદ્ધાંતો ધ્યાનમાં રાખવાના છે તે આ અદાલત દ્વારા ઈશા ભટ્ટાચારજી વિ. મેનેજિંગ કમિટી ઓફ રઘુનાથપુર નાફર એકેડેમી અને અન્ય, (૨૦૧૩) ૧૨ એસ.સી.સી. ૬૪૯ માં સંક્ષિપ્તમાં સારાંશ આપવામાં આવ્યા હતા, અને નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

“૨૧.૧. (૧) વિલંબ માફી માટેની અરજી સાથે કામ કરતી વખતે ઉદાર, વ્યવહારુ, ન્યાય-લક્ષી, બિન-પાંડિત્યપૂર્ણ અભિગમ હોવો જોઈએ, કારણ કે અદાલતોએ અન્યાયને કાયદેસર બનાવવાનો નથી પરંતુ અન્યાય દૂર કરવા માટે બંધાયેલી છે.

૨૧.૨. (૨) “પર્યાપ્ત કારણ” શબ્દોને તેમની યોગ્ય ભાવના, ફિલસૂફી અને હેતુમાં સમજવા જોઈએ અને એ હકીકત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ કે આ શરતો મૂળભૂત રીતે સ્થિતિસ્થાપક છે અને પ્રવર્તમાન હકીકત-પરિસ્થિતિના યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં લાગુ કરવાની છે.

૨૧.૩. (૩) નોંધપાત્ર ન્યાય સર્વોચ્ચ અને મુખ્ય હોવાથી તકનીકી બાબતો પર અયોગ્ય અને બિનજરૂરી ભાર મૂકવો જોઈએ નહીં.

૨૧.૪. (૪) વિલંબના ઇરાદાપૂર્વકના કારણ અંગે કોઈ ધારણા જોડી શકાતી નથી, પરંતુ વકીલ અથવા પક્ષકાર તરફથી ઘોર બેદરકારીની નોંધ લેવાની રહેશે.

૨૧.૫. (૫) વિલંબ માફી માંગનાર પક્ષકાર પર આરોપિત શુદ્ધ માન્યતાનો અભાવ એ એક મહત્વપૂર્ણ અને સુસંગત હકીકત છે.

૨૧.૬. (૬) એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે કડક પુરાવાઓનું પાલન જાહેર ન્યાયને અસર ન કરવું જોઈએ અને જાહેર નુકસાન ન પહોંચાડવું જોઈએ કારણ કે અદાલતોએ સતર્ક રહેવું જરૂરી છે જેથી અંતિમ પરિણામે ન્યાયની કોઈ વાસ્તવિક નિષ્ફળતા ન થાય.

૨૧.૭. (૭) ઉદાર અભિગમની વિભાવનાએ વાજબીપણાની વિભાવનાને સમાવી લેવી જોઈએ અને તેને સંપૂર્ણપણે અનિયંત્રિત મુક્ત રમવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી.

૨૧.૮. (૮) અતિશય વિલંબ અને ટૂંકા ગાળાના અથવા થોડા દિવસોના વિલંબ વચ્ચે તફાવત છે, કારણ કે ભૂતપૂર્વમાં પૂર્વગ્રહનો સિદ્ધાંત આકર્ષાય છે જ્યારે પછીના કિસ્સામાં તે આકર્ષાય નહીં પણ શકે. તે સિવાય, પ્રથમ કડક અભિગમની માંગ કરે છે જ્યારે બીજો ઉદાર નિરૂપણની માંગ કરે છે.

૨૧.૯. (૯) કોઈ પક્ષકારની નિષ્ક્રિયતા અથવા બેદરકારી સંબંધિત તેનું આચરણ, વર્તન અને વલણ ધ્યાનમાં લેવાના સંબંધિત પરિબલો છે. તે એટલા માટે છે કારણ કે મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે અદાલતોએ બંને પક્ષોના સંદર્ભમાં ન્યાયના સંતુલનનું માપન કરવું જરૂરી છે અને ઉદાર અભિગમના નામે સદર સિદ્ધાંતને સંપૂર્ણપણે છોડી શકાય નહીં.

૨૧.૧૦. (૧૦) જો આપવામાં આવેલ ખુલાસો ઉપજાવી કાઢેલો હોય, અથવા અરજીમાં દર્શાવેલા આધારો કાલ્પનિક હોય, તો અદાલતોએ સામા પક્ષને બિનજરૂરી રીતે આવી મુકદ્દમાબાજીનો સામનો કરવા માટે ખુદા ન પાડવા માટે સતર્ક રહેવું જોઈએ.”

(ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૧૪.૨ પાથાપાટી સુબ્બા રેડ્ડી (મૃત્યુ પામનાર) વારસદારો મારફતે અને અન્ય

વિ. સ્પેશિયલ ડેપ્યુટી કલેક્ટર (એલએ) – ૨૦૨૪ આઈએનએસસી ૨૮૬ :

૨૦૨૪ (૪) એસસીઆર ૨૪૧ : ૨૦૨૪ (૪) સ્કેલ ૮૪૬ ના કેસમાં ભારતના

સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ લેવો અને તેના પર આધાર રાખવો પણ

ફાયદાકારક છે, જેમાં તેના અગાઉના નિર્ણયોનો સંદર્ભ લીધા પછી, "પર્યાપ્ત

કારણ" ના સંદર્ભમાં વિલંબ માફી વિરુદ્ધ મર્યાદાના મુદ્દા પરના કેસ કાયદાનો

સારાંશ આપ્યો હતો. નીચે મુજબ અવલોકન અને ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

“[૨૬] ઉપરોક્ત મુજબ, કાયદાની જોગવાઈઓ અને આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાના સુમેળભર્યા વિચાર પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે:

(૧) મર્યાદાનો કાયદો જાહેર નીતિ પર આધારિત છે કે અધિકારને બદલે ઉપાયના અધિકારને જમ કરીને મુકદ્દમાનો અંત આવવો જોઈએ;

(૨) જે અધિકાર અથવા ઉપાયનો લાંબા સમય સુધી ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો નથી અથવા મેળવવામાં આવ્યો નથી તે ચોક્કસ સમયગાળા પછી સમાપ્ત થવો જોઈએ અથવા અસ્તિત્વમાં રહેવો બંધ થવો જોઈએ;

(૩) લિમિટેશન એક્ટની જોગવાઈઓનું અલગ રીતે અર્થઘટન કરવું પડશે, જેમ કે કલમ ૩ નું કડક અર્થમાં અર્થઘટન કરવું પડશે જ્યારે કલમ ૫ નું ઉદારતાથી અર્થઘટન કરવું પડશે;

(૪) નોંધપાત્ર ન્યાયને આગળ વધારવા માટે, જોકે ઉદાર અભિગમ, ન્યાય-લક્ષી અભિગમ અથવા નોંધપાત્ર ન્યાયના કારણને ધ્યાનમાં રાખી શકાય છે પરંતુ લિમિટેશન એક્ટની કલમ ૩ માં સમાવિષ્ટ મર્યાદાના નોંધપાત્ર કાયદાને પરાજિત કરવા માટે તેનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી;

(૫) જો પર્યાપ્ત કારણ સમજાવવામાં આવ્યું હોય તો અદાલતોને વિલંબ માફ કરવા માટે વિવેકાધિકારનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે, પરંતુ સત્તાનો તે ઉપયોગ પ્રકૃતિમાં વિવેકાધીન છે અને વિવિધ પરિબળો માટે પર્યાપ્ત કારણ સ્થાપિત થયું હોય તો પણ તેનો ઉપયોગ થઈ શકતો નથી, જેમ કે જ્યાં અતિશય વિલંબ, બેદરકારી અને યોગ્ય ખંતનો અભાવ હોય;

(૬) માત્ર અમુક વ્યક્તિઓએ સમાન બાબતમાં રાહત મેળવી હોવાનો અર્થ એ નથી કે જો અપીલ દાખલ કરવામાં વિલંબ માટે દર્શાવેલા કારણથી અદાલત સંતુષ્ટ ન હોય તો અન્ય લોકો પણ સમાન લાભ માટે હકદાર છે;

(૭) વિલંબ માફ કરવામાં કેસના ગુણદોષ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી; અને

(૮) વિલંબ માફની અરજી વિલંબ માફ કરવા માટે નિર્ધારિત પરિમાણો પર નક્કી કરવાની રહેશે અને શરતો લાદવામાં આવી હોવાના કારણસર વિલંબ માફ કરવો એ કાનૂની જોગવાઈની અવગણના સમાન છે.”

(ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૧૪.૩ ૨૦૧૩ (૧૪) એસ.સી.સી. ૮૧ માં બસવરાજ અને અન્ય વિ. સ્પેશિયલ

લેન્ડ એક્ટિવેશન ઓફિસર ના કેસમાં ભારતના સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય

પર આધાર રાખવો પણ ફાયદાકારક છે, જેમાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું

છે:—

“૧૫. આ મુદ્દા પરના કાયદાનો સારાંશ એવો આપી શકાય કે જ્યાં કોઈ કેસ મર્યાદાથી પર કોર્ટમાં રજૂ કરવામાં આવ્યો હોય, ત્યાં

અરજદારે કોર્ટને સમજાવવું પડશે કે "પર્યાપ્ત કારણ" શું હતું જેનો અર્થ એવો પર્યાપ્ત અને પૂરતો કારણ છે જેણે તેને મર્યાદામાં કોર્ટનો સંપર્ક કરતા અટકાવ્યો હતો. જો કોઈ પક્ષકાર બેદરકાર જણાય, અથવા કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં તેના તરફથી શુદ્ધ માન્યતાનો અભાવ હોય, અથવા ખંતપૂર્વક વર્ત્યો ન હોય અથવા નિષ્ક્રિય રહ્યો હોય, તો વિલંબ માફ કરવા માટે કોઈ વાજબી આધાર હોઈ શકે નહીં. કોઈ પણ શરત લાદીને આવા અતિશય વિલંબને માફ કરવા માટે કોઈ અદાલત વાજબી ઠરી શકે નહીં. અરજીનો નિર્ણય વિલંબ માફીના સંદર્ભમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત પરિમાણોની અંદર જ કરવાનો રહેશે. જો કોઈ પક્ષકારને સમયસર કોર્ટમાં પહોંચતા અટકાવવા માટે કોઈ પર્યાપ્ત કારણ ન હોય તો કોઈ પણ વાજબીપણું વિના વિલંબ માફ કરવો, કોઈ પણ શરત મૂકવી, કાનૂની જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનમાં હુકમ પસાર કરવા સમાન છે અને તે ધારાસભા પ્રત્યે ઘોર અનાદર દર્શાવવા સમાન છે."

(ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૧૪.૪ ગયા વર્ષે પણ, નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે ૨૦૨૫ આઈએનએસસી ૧૧૦૪ :

(૨૦૨૫) ૯ એસસીઆર ૧૭૭૪ માં શિવમ્મા (મૃત્યુ પામનાર) વારસદારો

મારફતે વિ. કર્ણાટક હાઉસિંગ બોર્ડ અને અન્ય ના કેસમાં સ્પષ્ટ શબ્દોમાં ઠરાવ્યું

હતું કે જ્યાં કાનૂની ઉપાય ચલાવવામાં અરજદાર તરફથી અતિશય

વિલંબ/વિલંબ થયો હોય, અરજદાર દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા કોઈ પર્યાપ્ત

કારણના અભાવમાં, કોર્ટે લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની કલમ ૫ હેઠળ પોતાની

સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે વિલંબ માફ કરવો જોઈએ નહીં અને બાબતના

ગુણદોષ જોવાની પણ મંજૂરી આપી શકાતી નથી. શિવમ્મા (ઉપર મુજબ) ના

કેસમાં, નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે: –

“૨૫૮. વિલંબની લંબાઈ એ એક સુસંગત બાબત છે જેને કોર્ટે ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ જ્યારે વિલંબ માફ કરવો જોઈએ કે નહીં તેની વિચારણા કરતી વખતે. સામાવાળાઓના અભિગમના વલણ પરથી, એવું જણાય છે કે તેઓ કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે પોતાની મર્યાદાનો સમયગાળો નક્કી કરવા માંગે છે જેના માટે કાયદાએ મર્યાદાનો સમયગાળો નિર્ધારિત કર્યો છે. એકવાર એવું ઠરાવવામાં આવે કે કોઈ પક્ષકારે લાંબા સમય સુધી પોતાની નિષ્ક્રિયતાના કારણે ગુણદોષ પર બાબતની વિચારણા કરાવવાનો તેનો અધિકાર ગુમાવી દીધો છે, તો તે બિન-ઘરાણાપૂર્વકનો વિલંબ હોવાનું માની શકાય નહીં અને કેસના આવા સંજોગોમાં, એવી દલીલ સાંભળી શકાતી નથી કે તકનીકી બાબતો સામે નોંધપાત્ર ન્યાયને પ્રાધાન્ય આપવું જોઈએ. વિલંબ માફ કરવાની દલીલ પર વિચાર કરતી વખતે, કોર્ટે મુખ્ય બાબતના ગુણદોષથી શરૂઆત કરવી જોઈએ નહીં. માફી માંગનાર પક્ષકાર દ્વારા આપવામાં આવેલા ખુલાસાની શુદ્ધતા પ્રથમ સુનિશ્ચિત કરવાની ફરજ અદાલતની છે. જો મુકદ્દમાબાજ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલ પર્યાપ્ત કારણ અને સામા પક્ષનો વિરોધ સમાન રીતે સંતુલિત હોય તો જ કોર્ટ વિલંબ માફ કરવાના હેતુ માટે બાબતના ગુણદોષને સહાયમાં લાવી શકે છે.”

(ભારપૂર્વક જણાવેલ)

૧૫. કાયદાની ઉપરોક્ત સુસ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિને ધ્યાને રાખીને અને હાથ પરના કેસની હકીકતો પર નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના ઉપરોક્ત બંધનકર્તા નિર્ણયોના રેશિયોને લાગુ કરતાં, મારો એવો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે અરજદારોએ સંબંધિત સમયે સભાનપણે સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરી નથી અને તેમના કાર્યો પર્યાપ્ત કારણ બનતા નથી; તેના બદલે અરજદારો વાજબી સમયમાં સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવાના તેમના અધિકારનો ઉપયોગ કરવામાં બેદરકાર રહ્યા હતા. ઉપરોક્ત હકીકતોના પ્રકાશમાં, સામાવાળા તરફથી દાખલ કરાયેલ એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા એ જ ચુકાદા અને હુકમનામા સામેની એક સેકન્ડ અપીલ આ કોર્ટ સમક્ષ પેન્ડિંગ હોવાના માત્ર કારણસર અરજદારો પર

ખર્ચ લાદીને પણ સેકન્ડ અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરવા હું
વલણ ધરાવતો નથી.

૧૬. અગાઉની ચર્ચા અને કારણોને ધ્યાને રાખીને, મને આ વિલંબ અરજીમાં
કોઈ ગુણદોષ જણાતા નથી અને તે મુજબ, અરજી આથી શરૂઆતમાં જ નામંજૂર
કરવામાં આવે છે, ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

૧૭. રજિસ્ટ્રીને સેકન્ડ અપીલ અને જો તેમાં કોઈ સ્ટે અરજી દાખલ કરવામાં
આવી હોય તો તેની નોંધણી કરવાનો ઇનકાર કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે
છે.

(મૌલિક જે. શેલત, ન્યાયમૂર્તિ)

એચ.એમ. પઠાણ

This is an AI-assisted translation.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની
ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ.
અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત
અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is
meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/
her language and may not be used for any other purpose. For all
practical and official purposes, the English version of the
judgement shall be authentic and shall hold the field for the
purpose of execution and implementation.